

Η ΝΕΑ ΕΘΝΙΚΗ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΩΣΗ

Σεπτέμβριος, 1976: Τέσσερα νέα παιδιά από τη Θεσσαλονίκη, ξεκινούν το πρώτο ταξίδι τους στην Ευρώπη. Είναι γύρω στα 18, έχουν τελειώσει 3 μήνες πριν το εξατάξιο γυμνάσιο κι έχουν μόλις δώσει εισαγωγικές εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο. Κινηγούν ο καθένας το προσωπικό του όνειρο. Θέλουν να γίνουν επιστήμονες. Μηχανικοί, γιατροί, δικηγόροι, καθηγητές. Και κάνουν όνειρα. Για μια ζωή πιο άνετη απ' των γονιών τους. Μ' ένα επάγγελμα προσοδοφόρο και αποδοτικό. Που ταυτόχρονα όμως, θα είναι και χρήσιμο στους άλλους.

Αν και νέοι, έχουν ήδη έντονη την αίσθηση της συλλογικής ευθύνης και αναπτυγμένη την ανάγκη της κοινωνικής προσφοράς. Είμαστε ακόμη στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης. Κι η χούντα, έχει αφήσει βαθιές πληγές πίσω της. Είμαστε ακόμη στα χρόνια που το Εμείς, είχε μεγαλύτερη αξία από το Εγώ. Ίσως γιατί ξέραμε καλά, ότι από μόνοι μας ήμασταν λίγοι και ανεπαρκείς για τη μεγάλη προσπάθεια της πολιτικής ανατροπής. Για το όνειρο της κοινωνικής αλλαγής. Και χρειαζόμασταν τους γύρω μας. Και γι αυτό και τους νοιαζόμασταν. Δεν τους βλέπαμε ανταγωνιστικά. Υπήρχε μια διάχυτη αίσθηση συντροφικότητας και αλληλεγγύης στην κοινωνία, που γλύκαινε τους ανθρώπους και τους έδινε την αιτία να προσπαθήσουν να γίνουν καλύτεροι, αγωνιζόμενοι για το κοινό καλό.

Βοήθαγε σ' αυτό το πνεύμα της προσήλωσης στην κοινωνική αποστολή κι η πλούσια κλασική παιδεία που έπαιρναν ακόμη τα παιδιά στα σχολεία: «...Ότι τήδε κείμεθα, τοις κείνων ρήμασι πειθόμενοι». Αλλά κι οι σύγχρονοι μεγάλοι ποιητές: «Τιμή σ' αυτούς που τη ζωή τους όρισαν για να φυλάνε Θερμοπύλες».

Είμαστε ακόμη στα χρόνια, που για να αρέσεις στα κορίτσια, δεν χρειαζόταν να έχεις Audi Quattro cabrio. Χρειαζόταν μόνο όνειρα. Και ιδέες. Είμαστε στην εποχή της έντονης πολιτικοποίησης. Που έθεσε τις βάσεις για τη μεγάλη πολιτική αλλαγή που θα ακολουθούσε τα επόμενα χρόνια. Που με τη σειρά της, θα οδηγούσε αργότερα στο θαύμα του εκσυγχρονισμού.

Τα παιδιά έκαναν όνειρα. Για τον εαυτό τους και για τους άλλους. Όπως επίσης και για τη χώρα τους. Για ένα πολίτευμα δημοκρατικό και με ουσιαστικές ελευθερίες. Οι πληγές της δικτατορίας είναι ακόμη νωπές... Για ένα κοινωνικό σύστημα πιο δίκαιο, που θα δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλους. Οι πληγές του εμφύλιου και του μετεμφυλιοπολεμικού διχασμού, με τους μισούς έλληνες στις φυλακές και την εξορία, είναι ακόμη βαθιές... Για μια οικονομία που θα δίνει το δικαίωμα της δουλειάς σε όλους, προκειμένου να γεύονται όλοι τα οφέλη της ευημερίας. Οι πληγές της «ψωροκώσταινας», που «έτρωγε» τα παιδιά της και τα έδιωχνε στην μετανάστευση, δείχνουν αγιάτρευτες...

Επιβράβευση της πρώτης σοβαρής προσπάθειας στη ζωή των 4 νέων, που τους κράτησε δύο καλοκαίρια στην πόλη να προετοιμάζονται για τις εισαγωγικές εξετάσεις, είναι ένα ταξίδι στην Ευρώπη. Η πρώτη τους έξοδος σ' έναν κόσμο άγνωστο, όσο και μαγικό. Που τον γνώριζαν μέχρι τώρα μόνο από τα βιβλία, από τα Γερμανικά επίκαιρα στο σινεμά και από τις διηγήσεις της καθηγήτριας των Γαλλικών στο σχολείο, που ήταν πολυλογού και πολυταξιιδεμένη. Όχημα, το θρυλικό πια «Inter Rail». Φτηνό εισιτήριο τρένου για νέους, με απεριόριστες διαδρομές σε όλη την Ευρώπη για ένα μήνα. Αληθινός παράδεισος. Μόνη προϋπόθεση, η ηλικία. Κι αυτό είναι και το μόνο εφόδιο των παιδιών. Είναι νέοι κι έχουν μπροστά τους το μεγάλο ταξίδι.

Το ταξίδι με το τρένο στην Ευρώπη. Το ταξίδι με το χρόνο στη ζωή.

Έχουν ήδη φτάσει στην Ολλανδία. Στο βαγόκι του τρένου τους, βρίσκεται ένας καλοντυμένος, μεσόκοπος Ολλανδός. Διαβάζει ένα

βιβλίο, φαίνεται μορφωμένος και μέσα από τα γυαλιά του ρίχνει κλεφτές ματιές προς τα παιδιά, προσπαθώντας να μαντέψει από την άγνωστη προς αυτόν γλώσσα την προέλευσή τους. Κάποια στιγμή δεν αντέχει στον πειρασμό της περιέργειας και ρωτά στα αγγλικά: Είστε Ισπανοί? Μήπως Ιταλοί? Τότε Πορτογάλοι? Όλες οι απόπειρες είναι αποτυχημένες. Η γλώσσα των παιδιών είναι τόσο άγνωστη, που κρατά καλά κρυμμένο το μυστικό της καταγωγής τους. Στο τέλος το «παίρνει το ποτάμι» και τα παιδιά αποκαλύπτουν την προέλευσή τους. Ο Ολλανδός δείχνει να ξαφνιάζεται, σκέπτεται λίγο και ρωτά: «Και που βρίσκεται η Ελλάδα»? Σκέφτεται λίγο ακόμη και επανέρχεται με ενθουσιασμό: «Α! Μάλιστα! Στη Ρόδο δεν είναι»?

Από τότε μέχρι σήμερα άλλαξαν πολλά. Η Ελλάδα δεν είναι πια γνωστή μόνο από τη Ρόδο, με τα τσάρτερ, τα «καμάκια» και τις πανέμορφες ελληνικές ακρογιαλιές. Στα 30 χρόνια που μεσολάβησαν από το τέλος της δικτατορίας, η μικρή και άγνωστη μέχρι πρότινος Ελλάδα, έζησε μια μεγάλη πολιτική αλλαγή και μια ειρηνική κοινωνική «επανάσταση», που στη συνέχεια την οδήγησαν σ' ένα σημαντικό οικονομικό θαύμα. Η χώρα γιάτρεψε τις πληγές των πολέμων, μόνιασε από τον εμφύλιο σπαραγμό και από τον μετέπειτα διχασμό σε εθνικόφρονες κι αριστερούς και ξεπέρασε την εμπειρία της σκοτεινής δικτατορίας. Αποδεσμεύτηκε από την αμερικανική κυριαρχία, ένωσε για πρώτη φορά στην ιστορία της ανεξάρτητη κι εμπέδωσε τη Δημοκρατία. Άφησε τέλος πίσω τις τριτοκοσμικές της αναζητήσεις και έγινε ισότιμο μέλος της μεγάλης και ισχυρής Ευρωπαϊκής οικογένειας.

Στο εσωτερικό, οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες αντιμετώπιστηκαν με πνεύμα κοινωνικής δικαιοσύνης, με αποτέλεσμα για πρώτη φορά, όλοι οι Έλληνες, ανεξάρτητα από τις πολιτικές τους πεποιθήσεις, να αντιμετωπίζονται ισότιμα από το κράτος και να μοιράζονται δίκαια τους καρπούς των κόπων τους. Η χώρα προόδευσε εντυπωσιακά, η ποιότητα της ζωής βελτιώθηκε σημαντικά και η οικονομία αναπτύχθηκε με πρωτόγνωρους ρυθμούς. Μέσα σε λίγα χρόνια, η Ελλάδα εκσυγχρονίστηκε, κερδίζοντας τον χαμένο

χρόνο και μειώνοντας έτσι την απόσταση που τη χώριζε από τα υπόλοιπα μεγάλα και οικονομικά αναπτυγμένα, πρώην αποικιοκρατικά, Ευρωπαϊκά κράτη. Με τη μεγάλη και χωρίς διακοπές και κενά εκσυγχρονιστική παράδοση. Που εκτός των άλλων, είχαν και την τύχη να ζήσουν την εμπειρία της Αναγέννησης. Την οποία εμείς, οι Έλληνες, στερηθήκαμε, καθώς τη βιώσαμε σαν Μεσαιώνα, υπόδουλοι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Ιούνιος 2004: Ολόκληρος ο πλανήτης προετοιμάζεται να παρακολουθήσει το μεγάλο ιστορικό γεγονός. Την επάνοδο των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα απ' όπου ξεκίνησαν. Η μικρή Ελλάδα πίστεψε στο όνειρο, διεκδίκησε αυτό που της ανήκε, πάλεψε και το έκανε πραγματικότητα. Η μικρότερη χώρα που διοργάνωσε ποτέ Ολυμπιακούς Αγώνες!

Η εικόνα μιας σύγχρονης χώρας που ολοκληρώνει τις υποδομές της και προετοιμάζεται πυρετωδώς για το μεγάλο γεγονός, ταξιδεύει τηλεοπτικά σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης. Το μεγάλο εθνικό στοίχημα κόστισε είναι η αλήθεια αρκετά στους Έλληνες, δείχνει όμως να αξίζει τον κόπο. Και μόνο οι εγκαταστάσεις και οι υποδομές που έγιναν με αφορμή τους Αγώνες, οι οποίες θα παραμείνουν βεβαίως στη διάθεσή μας μετά τους Ολυμπιακούς, βελτιώνοντας σημαντικά την ποιότητα της ζωής μας, αρκούν για να πεισθεί και ο πλέον δύσπιστος, ότι οι επενδύσεις που έγιναν δεν πήγαν χαμένες. Αν επιπροσθέτως συνυπολογιστούν και τα οφέλη που θα προκύψουν από τη διαφήμιση που μας έγινε το καλοκαίρι του 2004 σ' ολόκληρο τον κόσμο, τότε η δυσμενής εικόνα για το κόστος των Αγώνων ανατρέπεται εντελώς. Ειδικά αν αναλογιστούμε, τι εικόνα είχε για μας η παγκόσμια κοινότητα, μόλις 30 χρόνια πριν. Που ήταν περίπου η εικόνα μιας τριτοκοσμικής, φτωχής, ανασφαλούς και ασταθούς πολιτικά, αμερικανικής αποικίας του νότου. Ήρθε λοιπόν η ώρα και για την Ελλάδα. Ήρθε η ώρα να προβάλλουμε στον κόσμο τη μεγάλη μας αλλαγή, αυτό που στ' αλήθεια αξίζουμε.

Για τους υπολογισμούς του ισοζυγίου του κόστους και του οφέλους των Ολυμπιακών Αγώνων, θα πρέπει κανείς να λάβει επιπλέον

ον υπόψη του ότι η Ελλάδα, είναι μια χώρα η οποία τα μόνα που έχει να εξάγει στη διεθνή κοινότητα και που αξίζουν τον κόπο, είναι ακριβώς αυτά που διαφημίζονται παγκόσμια αυτό το καλοκαίρι. Ο πολιτισμός κι η ιστορία μας. Το κλίμα και το φυσικό μας περιβάλλον. Που σε συνδυασμό με την εικόνα της ασφαλούς και σύγχρονης χώρας που περνάει παντού, θα προσελκύσουν εκατομμύρια επισκέπτες στο προσεχές μέλλον, που ενδιαφέρονται να επισκεφτούν τη χώρα όπου γεννήθηκε ένα σημαντικό κομμάτι του σύγχρονου πολιτισμού. Όπου γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, το πνεύμα της ευγενούς άμιλλας και της αλληλεγγύης. Όπου γεννήθηκε η Δημοκρατία, το θέατρο και η ποίηση. Τη χώρα απ' όπου ξεκίνησαν οι επιστήμες, αλλά και η φιλοσοφία, ως τρόπος σκέψης και ως νόημα ζωής.

Αλλά δεν είναι μόνο ο τουρισμός που θα φέρει κέρδη. Η διεθνή προβολή της Ελλάδας μέσω του μεγάλου γεγονότος των Ολυμπιακών, θα προσελκύσει ασφαλώς και πολλούς επενδυτές, που θα αντιληφθούν τις προνομιακές συνθήκες που παρέχει μια χώρα ισχυρή, ασφαλής και σύγχρονη. Άλλωστε στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης, όπου τα εμπόδια στην ενημέρωση και τα σύνορα για τις μετακινήσεις και το εμπόριο ανήκουν πια στο παρελθόν, ό,τι μετράει περισσότερο για την ανάπτυξη και την οικονομία μιας χώρας, είναι η εικόνα της στη διεθνή «αγορά».

Όλα αυτά βέβαια, με την προϋπόθεση να υπάρξει συνέχεια στην πολιτική που έκανε την Ελλάδα ισχυρή την τελευταία δεκαετία. Να μην υπάρξουν ππισωγυρίσματα και να μη γίνουν λάθη. Για να αξιοποιηθεί το πλεονέκτημα και να μη σπαταληθεί το κεφάλαιο των Αγώνων.

Είμαστε λοιπόν στον Ιούνιο του 2004. Την ίδια στιγμή λοιπόν που συμβαίνουν όλα αυτά με την προετοιμασία των Αγώνων, η χώρα πανηγυρίζει κι ένα άλλο θαύμα. Την ανέλπιστα κατάκτηση του Ευρωπαϊκού κυπέλου στο ποδόσφαιρο. Μετά από μια σειρά από νίκες στα παιχνίδια με τις πανίσχυρες και με μακρά ποδοσφαιρική παράδοση ομάδες της Δανίας, της Γαλλίας και της Πορτογαλίας,

η Ελλάδα κατακτά το όνειρο. Η πάλοι ποτέ φωροκώσταινα, γίνεται το 2004 η πρώτη ποδοσφαιρική δύναμη στην Ευρώπη. Ο θρίαμβος ήρθε ως αποτέλεσμα του επαγγελματισμού, του καλού σχεδιασμού και της σκληρής προετοιμασίας της ελληνικής ομάδας. Αλλά ήταν και αντανάκλαση της σταθερής οικονομίας και των ευνοϊκών κοινωνικών συνθηκών μιας χώρας, που μέχρι πρόσφατα πήγαινε στα διεθνή γεγονότα με το κεφάλι κάτω, μ' ένα αίσθημα μειονεξίας και με το φρόνημα του ηττημένου.

Εκείνο που αξίζει τον κόπο να προσεχτεί ιδιαίτερα, είναι το γεγονός, ότι η ελληνική ποδοσφαιρική ομάδα των νικητών, αποτελείται κατά το ήμισυ περίπου από παίκτες με διεθνή εμπειρία, που παίζουν ήδη εδώ και χρόνια σε μεγάλα Ευρωπαϊκά συγκροτήματα. Σήμερα δηλαδή, φτάσαμε στο σημείο να εξάγουμε και αθλητές. Τη στιγμή κατά την οποία μόλις λίγες δεκαετίες πριν, συνέβαινε ακριβώς το αντίθετο: Οι μισοί μας δηλαδή ποδοσφαιριστές ήταν ξένοι, εισαγόμενοι από μεγάλες Ευρωπαϊκές ομάδες.

Στους πανηγυρισμούς τη νύχτα της μεγάλης νίκης στους δρόμους των ελληνικών πόλεων, δεν ακούγονται όμως μόνο ελληνικά. Στη γιορτή, συμμετέχουν εκτός από τους γηγενείς και οι μετανάστες, που ήρθαν στη χώρα την τελευταία δεκαετία για να βρουν δουλειά και μια καλύτερη τύχη. Και που βοήθησαν κι αυτοί με τον τρόπο τους στο εθνικό θαύμα: Ασιάτες, Αφρικανοί, Βαλκάνιοι, με τις ελληνικές σημαίες, πανηγυρίζουν τη μεγάλη επιτυχία. Λίγες δεκαετίες πριν, η άρχουσα τάξη της χώρας, έδιωχνε το εργατικό της δυναμικό, έστελνε μετανάστες στο εξωτερικό. Όσους βέβαια γλύτωναν από τις φυλακές και την εξορία. Σήμερα όχι μόνο προσελκύουμε ξένους εργαζόμενους, αλλά μπορούμε και τους αφομοιώνουμε, ως μετέχοντες στην Ελληνική παιδεία!

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι έγιναν μεγάλα βήματα τις τελευταίες δεκαετίες. Η Ελλάδα έπαψε πια να είναι το άγνωστο, μικρό «προτεκτοράτο» των δυνατών της γης, η «φωροκώσταινα» του '60 και του '70. Που οι σημερινοί Ευρωπαίοι εταίροι μας, δεν ήξεραν ούτε καν κατά που πέφτει. Αντίθετα, στα χρόνια που μεσολά-

βησαν έγινε μια σύγχρονη και ισχυρή χώρα, που ανταγωνίζεται και διεκδικεί ισότιμα διεθνώς όσα της αξίζουν, σε όλα τα επίπεδα. Της πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτισμού, της επιστήμης και του αθλητισμού.

Αυτοί είναι οι λόγοι που στα 30 χρόνια της Δημοκρατίας, έχουμε καταφέρει ως χώρα, να αποκτήσουμε μια καινούργια, μια πρωτόγνωρη για μας, εθνική αυτοπεποίθηση. Που δεν έχει να κάνει μόνο με όσα οι αρχαίοι μας πρόγονοι άφησαν ως κληρονομιά στις νέες γενιές. Αλλά στηρίζεται πια και στις δικές μας επιτυχίες, στις δικές μας κατακτήσεις. Της εποχής της μεταπολίτευσης. Της γενιάς των παιδιών που ξεκίναγαν κάποτε δειλά, αλλά γεμάτα όνειρα και ιδέες, το ταξίδι για να κατακτήσουν έναν κόσμο άγνωστο και εχθρικό. Έναν κόσμο για τον οποίο η γλώσσα και η χώρα προέλευσής τους, ήταν ακόμη περίπου άγνωστες.

Τα 30 χρόνια Δημοκρατίας, άφησαν στη χώρα πολλά. Κυρίως όμως, μας έδωσαν μια εθνική αυτοπεποίθηση, που δεν τη χαρίζουμε σήμερα σε κανένα. Γι αυτό και είμαστε ιδιαίτερα καχύποπτοι, έως εχθρικοί, απέναντι σε όσους από μικρότητα, σκοπιμότητα, υπολογισμό ή ιδιοτέλεια, προσπαθούν να κατεβάσουν τον πήχυ και να μας μειώσουν, προκειμένου να μας κάνουν να χωρέσουμε στα δικά τους, περιορισμένα όρια. Γι αυτό και είμαστε σήμερα ιδιαίτερα επιφυλακτικοί με όσους έβαλαν στόχο ζωής να μας χαμηλώσουν και να μας πάνε και πάλι πίσω. Πίσω και Δεξιά!

Όταν όμως την έχεις κάνει μια φορά τη διαδρομή προς τα εμπρός, δεν συμβιβάζεσαι εύκολα με τη στασιμότητα. Πολύ περισσότερο βέβαια, δε συμβιβάζεσαι με την οπισθοδρόμηση. Γιατί τώρα πια το ξέρουμε καλά, ότι μπορούμε, είναι δηλαδή εφικτό να πάμε μπροστά. Το έχουμε δει να γίνεται και το έχουμε πιστέψει.

Κι όσοι επιμένουν να μας ξαναγυρίσουν πίσω, στα χρόνια της ανασφάλειας και της σφαλιάρας, επειδή μας θέλουν υποταγμένους και δουλικούς για να μας ελέγχουν καλύτερα, ματαιοπονούν.

Και θα μείνουν στην ιστορία ως παρένθεση. Ως άλλη μια θλιβερή, δεξιά παρένθεση. Γιατί οι καιροί έχουν αλλάξει. Και το ποτάμι,

δεν γυρίζει πια πίσω.

Πέρασαν, ευτυχώς, οι εποχές, όπου κάποιοι μπορούσαν και μας μεταχειρίζονταν περίπου σαν χήρες και ορφανά. Που εκμεταλλεύονταν τον πλούτο αυτής της χώρας και κρατούσαν το ανθρώπινο δυναμικό της καθηλωμένο και σκοπίμως στη γωνία, για να μπορούν να έχουν τον έλεγχο, για να μας έχουν στο χέρι. Πέρασαν οριστικά πια οι εποχές, όπου κάποιοι ισχυροί ξένοι ιμπεριαλιστές, αλλά και κάποιοι δικοί μας, μέλη μιας εγχώριας κυρίαρχης τάξης, ενός κλειστού κλάμπ πλούσιων και ισχυρών, που ήξεραν ότι όσο λιγότεροι νέμονται τα αγαθά της χώρας, τόσο το καλύτερο γι αυτούς, αποφάσιζαν για τις τύχες μας και τη ζωή μας.

Και όσοι προσπαθούν να επαναφέρουν σήμερα τις συνθήκες του παρελθόντος, θα μείνουν στο τέλος μόνοι, με τις μικρότητες, τα συμπλέγματα, τον υπεροπτικό και αυταρχικό εαυτό τους. Γιατί ο κυρίαρχος λαός αυτής της χώρας, το ανθρώπινο κεφάλαιο, έχει πια ξυπνήσει. Κι έχει πάρει πλέον την υπόθεση της προόδου και της ευημερίας στα χέρια του.

Η Δημοκρατία έκανε το θαύμα της. Γιατί Δημοκρατία δεν είναι μόνο το πολίτευμα όπου συμμετέχουν όλοι στις αποφάσεις, εκλέγοντας τους εκπροσώπους τους στην κυβέρνηση και τη Βουλή. Δημοκρατία σημαίνει και κάτι περισσότερο. Είναι το πολίτευμα όπου συμμετέχουν όλοι, ισότιμα στην προσπάθεια, αλλά και όπου μοιράζονται δίκαια σε όλους τα οφέλη από αυτήν.

Δεν ξεγελιόμαστε πια. Δεν είμαστε ιθαγενείς, να μας κοροϊδεύουν με χάντρες και με καθρεφτάκια. Ούτε πιάνουν τα επικοινωνιακά κόλπα, η ψευδολογία, η λάσπη και η συκοφαντία που εκτοξεύουν, ως συνήθως, εναντίον εκείνων που εκπροσωπούν την πρόοδο και το όραμα της ευημερίας για όλους. Ούτε μας ξεγελάει η υποκριτική ηθικολογία τους και η εμμονή στην προβολή της ως πρόσχημα για την εγκαθίδρυση και πάλι μιας σύγχρονης άρχουσας τάξης.

Γιατί αυτό που καλά κρύβουν, είναι ακριβώς αυτό. Η επιθυμία τους να επαναφέρουν την παλιά, κυρίαρχη τάξη των λίγων, που εκ-

μεταλλεύονταν τη χώρα και «είχαν στο χέρι» τους πολλούς.

Αν υπήρξε μια σημαντική αλλαγή στην ελληνική κοινωνία όλα αυτά τα χρόνια της σοσιαλιστικής διακυβέρνησης, αυτή ήταν η ενδυνάμωση της τάξης των μέχρι πρότινος μη προνομιούχων. Η οικονομική άνοδος και η κοινωνική απελευθέρωση των «πληβείων», είχε ως τελικό αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας ισχυρής μεσαίας τάξης, που είναι και το μεγαλύτερο εμπόδιο σήμερα στα σχέδια της συντήρησης. Η νέα εθνική αυτοπεποίθηση και η δημιουργία ισχυρής μεσαίας τάξης, είναι οι καλύτερες ασπίδες ασφαλείας, για την αντιμετώπιση της νέας επιθετικής προσπάθειας της δεξιάς, που έχει στόχο την ανακοπή της εκσυγχρονιστικής πορείας της χώρας και την οπισθοδρόμηση.

Γι αυτό, ας μη διανοηθούν να μας αφαιρέσουν ό,τι πολυτιμότερο αποκτήσαμε τα 30 χρόνια της μεταπολίτευσης, τα 30 χρόνια της Δημοκρατίας. Κι ας μην τολμήσουν να μας εγκλωβίσουν ξανά σε ξεπερασμένες λογικές της μιζέριας, της υποτέλειας και της ήττας. Που μπορεί να βολεύουν τους λίγους, αλλά βρίσκουν απέναντι τους πιο πολλούς.

Επίμονα και σταθερά, εμείς θα φυλάμε τις δικές μας Θερμοπύλες. Τις Θερμοπύλες της Δημοκρατίας, της εθνικής αξιοπρέπειας, της προόδου, της ανάπτυξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και του οράματος της ευημερίας για όλους.

Γι αυτό και δε θα συμβιβαστούμε ποτέ ξανά με τη διαδρομή: «Πίσω – Δεξιά»!